

Azra Adžajlić-Dedović

“BOŽIJA PRAVDA” ZA SREBRENICU

Rezime

Na teritoriji koja je postala Republika Srpska, Srbi predstavljaju jedva polovinu populacije. I ova se teritorija nikada neće konstituisati kao posebna zajednica – “pustite Srbe same”. Od davnina, još od srednjeg vijeka, ona je bila neodvojiv dio veće zajednice (države) Bosne i Hercegovine. Srpski nacionalisti su riješili problem tako što su uništili čitavu ne-srpsku populaciju i izbrisali skoro sve dokaze o njihovom postojanju. Ipak, niti danas, u Republici Srpskoj Srebrenica nije srpski grad, o čemu svjedoče umrli Srebreničani.

Ključne riječi: genocid, pravda, presud, presuda, istina.

Po popisu stanovništva 1991. godine u Srebrenici je živjelo ukupno 36.666 stanovnika. Od toga:

1. 27.572 Bošnjaka – Muslimana
2. 8.315 bosanskih Srba
3. 380 Jugoslavena
4. 361 ostalih
5. 38 Hrvata¹

---

¹ Mihrović A., Salihović Z. i Kržalić A., *Žrtve Srebreničke apokalipse*, Organizacija demobilisanih boraca, Tuzla, 2002., str. 22.

Činjenica da su Bošnjaci vijekovima najmnogobrojniji bosanski narod u Srebrenici, a i u okolini Srebrenice, nije pokolebala predstavnike SDS-a Srebrenice da u razgovorima sa predstavnicima Bošnjaka iz Srebrenice, 13. aprila 1992. godine, nastupe sa "pozicija jačeg naroda" predlažući podjelu i razgraničenje općine Srebrenica na srpsku i muslimansku općinu. Na ove pregovore o razgraničenju Bošnjaci su dobronamjerno pristali, a pregovori koje je zakazao SDS iz Bratunca trebali su se održati 17. april 1992. godine. Međutim, na dogovorenom sastanku, u hotelu Fontana, Srbi su umjesto dogovora o podjeli Srebrenice, zahtijevali njenu PREDAJU, jer je Srebrenica – srpska.² Svoje obećanje i osvajanje Srebrenice SDS je realizovao već sutradan, ili 18. aprila 1992. godine, zahvaljujući Drinskom korpusu, koji je podržao osvajački pohod bosanskih Srba na području općina Srebrenica, Vlasenica i Bratunac. Srebrenica je tako preko noći, ali ne zadugo, postala SRPSKA. Srebrenički borci su do kraja 1992. godine uspjeli osloboditi 95% općinske teritorije, i spojiti je sa slobodnim teritorijama susjednih općina: Bratunaca, Vlasenice, Zvornika i Rogatice.³ Od januara do aprila 1993. godine SDS-ove vojne i paravojne formacije uz pomoć JNA bezuspješno su na različite načine pokušavale osvojiti Srebrenicu, nakon čega je 14. aprila 1993. godine uz posredovanje generala Morillona sklopljen sporazum komandanata armija koji je definisao status Srebrenice.

Sporazum o demilitarizaciji Srebrenice postignut je 8. aprila 1993. godine, a potpisali su ga general Halilović i general Mladić. Prema ovom sporazumu samo je uže područje grada Srebrenice smatrano demilitarizovanom zonom, i to pod uvjetom da svi Bošnjaci u ovom području predaju oružje UNPROFOR-u. Pošto ovaj sporazum nije jasno precizirao obaveze "srpske strane", 8. maja 1993. godine potpisan je novi koji naglašava da će Srebrenica biti "demilitarizovana zona" u skladu sa članom 60 Dodatnog protokola Ženevske konvencije od 12. avgusta 1949. godine, te Protokola I uz ove Konvencije koji se odnosi na zaštitu žrtava međunarodnih oružanih sukoba. Međutim, Rezolucije 819 i 824 Ujedinjenih naroda "o sigurnim zonama" u Bosni i Hercegovini nikada nisu implementirane do kraja, jer UNPROFOR nije uspio da osigura implementaciju onog dijela iz ovih sporazuma koji se odnosio na povlačenje bosanskih Srba sa položaja koji

---

² Isto, str. 31.

³ Isto, str. 55.

su prijetnja “sigurnim zonama”, i to prije svega zato što Ujedinjeni narodi ni nakon usvajanja Rezolucije 836 nisu uspjeli skupiti 32.000 dodatnih kopnenih vojnika za implementaciju ovog koncepta. Osim što nisu bili spremni “da ginu” za nedužni bošnjački narod, Ujedinjeni narodi nisu priznali Bošnjacima pravo na samoodbranu od agresora, jer nisu dozvolili Republici Bosni i Hercegovini izuzimanje iz embarga na oružje. Pravo na oružje za samoodbranu Bosni podržalo je trinaest zemalja članica Organizacije islamske konferencije, zatim predstavnici Kostarike, Slovenije, Venecuele i Sjedinjenih Američkih Država, zbog čega ove zemlje od tada možemo smatrati istinskim i iskrenim prijateljima Bosne i Hercegovine.

Bez hrane i oružja, u okruženju agresora, narod u Srebrenici živio je u uvjerenju da će ih zaštititi UNPROFOR-ove snage, a UNPROFOR ne samo da nije mogao da ih zaštititi, već je čak i pregovarao s Mladićem o predaji Srebrenice i Srebreničana. Uzimajući u obzir sve navedene okolnosti, jasno je da je bošnjački narod još prije napada JNA i paravojnih formacija SDS-a bio osuđen na UNIŠTENJE ILI NESTANAK. Svjestan bezizlazne situacije u kojoj su se “zahvaljujući” Ujedinjenim narodima našli Bošnjaci u Srebrenici, general Mladić odlučio je da Srbima “pokloni” ONO ŠTO NIKADA NIJE BILO SRPSKO, a što svjedoče i mnogi historijski zapisi, te je 6. jula otpočeo napade na izviđačka mjesta UNPROFORA, da bi od 10. do 14. jula 1995. godine pobjedonosno umarširao u Srebrenicu, hvaleći se pobjedom nad GOLORUKIM ILI NENAORUŽANIM Bošnjacima. U namjeri da uveliča svoj sramotni ratni pohod, ovaj “vajni” general u pomoć zove historiju, koju, očigledno, ne poznaje, ali ne mareći za to što iskrivljuje historijske činjenice, on ovu pobjedu, s namjerom da je NAPRAVI VELIKOM, naziva pobjedom nad Turcima koju su Srbi dugo čekali. Zato ovim člankom želim da naglasim nepobitnu historijsku činjenicu da Srebrenica ni prije 500 godina, a ni 1995. NIJE BILA NI SRPSKA, NI TURSKA, već BOSANSKA ČARŠIJA, ali je, nažalost, ovaj “ludi general” ne za 5 dana, kako navode njegovi sljedbenici, već za pet godina, uspio da SILOM promijeni historijski nepobitne činjenice, što bi trebalo da služi na sramotu Evropi i Ujedinjenim narodima. Mladić je znao da, ako samo osvoji grad i poštedi sve građane Srebrenice, Srebrenica nikada neće biti srpska, već bošnjačka, pa se stoga odlučio na fizičko uništenje svih Bošnjaka iz Srebrenice. Jedino je genocidom mogao “iskriviti” historijske činjenice i dokazati da govori istinu.

Da je Srebrenica daleko od herojskog poduhata srpske vojske najbolje

govori način na koji su je ovi BARBARI osvojili i to: klanjem djece i žena u Potočarima, razdavajanjem muškaraca i žena i likvidacijom muškaraca iz Srebrenice strijeljanjem, silovanjem, zatim ubijanjem mladih žena iz Srebrenice, te upotrebom bojnih otrova i hemijskog oružja kako bi se fizički uništili Bošnjaci u Srebrenici. Prva presuda za genocid u Srebrenici izrečena je generalu Radislavu Krstiću, i to za saučestvo u genocidu, jer je od 11. jula 1995. do 1. novembra 1995. godine, namjeravajući da uništi dijelom bosanske muslimane kao nacionalnu, etničku i vjersku grupaciju UBIJAO ČLANOVE GRUPACIJE i NANOSIO TEŠKE TJELESNE I DUŠEVNE OZLJEDE ČLANOVIMA TE GRUPACIJE. Radislav Krstić optužen je za genocid zbog masovnog i organizovanog ubijanja muškaraca bosanskih muslimana, koje se dogodilo na nekoliko različitih lokacija, u i oko srebreničke enklave, od 11. jula 1995. do 18. jula 1995. godine. Genocid nad Bošnjacima, pod komandom Radislava Krstića, izvršen je u Potočarima, Kravicama, Bratuncu, Tišću, Orahovcu, “Brani” blizu Petkovaca, Carskoj dolini, Pilicama, na farmi Branjevo, u Domu kulture u Pilicama, Kozluku i Srebrenici.⁴

Srebrenica je najbolji dokaz činjenice da je ZLOČIN postao sredstvo politike, te da Međunarodna zajednica nije bila u stanju da mu se odupre. Presude za genocid Srbima koji su planirali, izvršili ili saučestvovali u genocidu jedini je ispravan način da se odbrani SVIJET, a ne Bosna i Hercegovina. Upravo radi toga Vasilijević A. Vladan, u svom doktorskom radu koji je objavljen u Beogradu pod nazivom “Zločin i odgovornost”, izvodi sljedeći zaključak: “Haški tribunal nije formiran zbog Srebrenice, a ni zbog ostalih gradova u Bosni i Hercegovini, već zbog prijetnje da svijet bude poražen od neodgovornih vlastodržaca.” Ovim zaključkom kao da je Vasilijević nastojao izbjeći kolektivnu odgovornost “srpskog naroda” za zločine genocida u Srebrenici i kao da je za svo zlo u Bosni htio optužiti neobuzdane pojedince koje su vodile bolesne političke ambicije “kao Hitlera”.

Na njegovu žalost i žalost mnogobrojne srpske intelektualne elite, koja je tek nakon 10 godina od genocida u Srebrenici u stanju, i to u jako malom broju, da se suoči sa navedenim zločinima, Srebrenica je dokaz činjenice da

---

⁴ Zločin nad Bošnjacima u Srebrenici za vrijeme agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu, (1999) Sarajevo: Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, str. 552-556.

su ljudska prava jednaka prava za sve ljude, što znači i za velike i za male narode, i da je “srpski narod”, dakle ne pojedinci, jer su ih hiljade učestvovala u ovom genocidu, na kraju XX vijeka nastojao genocidom “oduzeti pravo na život ili opstanak” Bošnjacima, koji su bili najmnogobrojniji narod u Bosni i Hercegovini. Dakle, Srbi su kao i fašisti koje su tako mrzili, a o čemu najbolje svjedoči natpis iz Kragujevca “Nemcima i psima ulaz zabranjen”, ponovili genocid u Evropi na kraju XX vijeka, ali ovaj put nad Bošnjacima u Bosni i Hercegovini, i to iz skoro identičnih pobuda, a to su: ksenofobija zbog nepoznavanja islama, zatim zbog religijskih i historijskih mitova iz prošlosti i zbog želje da naprave “Veliku Srbiju”, državu srpskog ili NEBESKOG ili “posebnog – najjačeg, najvećeg, napametnijeg” naroda na Balkanu.

Presuda generalu Krstiću Božiji je i svjetski sud. Ona je ZRNO PRAVDE i pobjeda ISTINE nad LAŽI i PRAVDE nad NEPRAVDOM u Bosni i Hercegovini.

Kakva takva pravda za žrtve genocida u Srebrenici, ali i za sve ostale Bošnjake koji su u Prijedoru, Foči, Banjoj Luci, Bijeljini, Višegradu i drugim gradovima u Bosni i Hercegovini bili žrtve genocida od 1992. do 1995. godine moguća je:

1. ako svijet prizna i rezolucijama Vlada potvrdi činjenicu da je u Bosni i Hercegovini od 1992. do 1995. godine izvršen genocid samo nad jednim, i to većinskim narodom – Bošnjacima u Bosni i Hercegovini;
2. ako Bosna i Hercegovina pred Međunarodnim sudom dobije spor protiv agresora;
3. ako ratni zločinci Karadžić, Mladić i drugi ubrzo budu uhapšeni i privedeni u Hag;
4. ako od holandske Vlade i Ujedinjenih naroda žene Srebrenice tužbom ostvare reparaciju za štete;
5. i ako se ukinu ili nestanu “ratni trofeji” dobijeni na krvi nevinih ljudi, ovdje mislim na Republiku Srpsku.

Za kraj samo “BOŽE PRAVDA” za nedužne i nejake.

Abstract

In the territories which eventually become RS, Serbs represented barely half of the population. And these territories had never constituted a separate entity – “let alone a Serb one”. Since the Middle Ages, they had been an indistinguishable part of a larger entity, Bosnia and Herzegovina. Serb nationalists solved the problem by expelling almost the entire non-Serb population and erasing nearly all evidence of their existence. However, Srebrenica in RS is not Serbian town, and the tomb of Srebrenica citizen evidence about that today.

Key words: genocide, justice, sentence, verdict, truth.

Bibliografija:

- Balić H., *Bosanska kataklizma: studija slučaja Foča*, (2002), Sarajevo: Magistrat
- Bećirević E., *Međunarodni krivični sud: između ideala i stvarnosti*, (2001), Sarajevo: ARKA PRESS
- Bisić Mustafa, *Ratni zločin i genocid: zbirka pravnih dokumenata sa sudskom praksom*, (1997), Sarajevo: Ministarstvo pravde i uprave
- Bisić M. i S. Kreho, *Obuka za genocid*, (1994), Sarajevo: Khalid Al-Ageely
- Bojić M., *Uzroci genocida u Bosni*, (2001), Sarajevo: El-Kalem
- Cigar N., *Uloga srpskih orijentalista u opravdanju genocida nad Muslimanima Balkana*, (2000), (prijevod Karić E. i A. Alibašić), Sarajevo: Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava
- Ibrahimagić O., *Politički sistem Bosne i Hercegovine*, (1999), Sarajevo: Magistrat
- Ibrahimagić O., *Dayton Bosna u Evropi, Pravna suština Daytonu*, (2001), Sarajevo: Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca
- Ibrahimagić O., *Državno-pravni razvitak Bosne i Hercegovine*, (1997), Sarajevo: Fakultet kriminalističkih nauka Univerziteta
- Macić B., *Zločini protiv mira*, (2001), Sarajevo: Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava
- Mihrović A., Salihović Z. i Kržalić A., (2002), *Žrtve srebreničke apokalipse*, Tuzla: Organizacija demobilisanih boraca Općine Srebrenica
- Radonjić R., *Antologija znamenitih govora*, (1999), Podgorica: CID (Beograd: Vojna štamparija)
- Softić S., *Pravna priroda rata u Bosni i Hercegovini*, (2000), Sarajevo: Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca